

b Bonifacij Papæ.] De hac re, vide similiter infra §. fin. q. 32. vers. debet scire, inf. q. 35. vers. sed at tentat Dec. in l. est receptum, nu. 6. ff. de iuridi. omn. iudi. Idem q. etiam mortuus cōvinci potest. 25. q. 2. c. fanē, ibi, si modo convinceretur. *Drog.*
c Item licet Papa.] Idē de Imperatore, qui 34 † per solum Papam, & non per alium potest deponitur per Carter. dict. tra. et. nu. 98. qui nu. 155. tenet non ob stare, si eligatur. *Giach.*
Item licet Papa.] Ad 35 de † quādo, & quomodo contra Papam, & Principes sit de heresi procedendum, latē per Decian. in tract. crim. tom. 1. lib. 5. cap. 52. *Baiar.*
d Et huiusmodi.] Pro ut est etiam ponere duo principia aequalia. Item & ponere duos Vicarios aequales in terris, quia utrunque est hereticum, per Abbatem in c. novit, nume. 12. de iudic. Item qui plenitudinem potestatis, vel negare, uel statis Papæ intervertere quouis modo violare, hereticus est censendus, capit. ita domibus, 19. d. ca. sacrosancta. 2. dicit. cum multis alijs simul. allegatis per Marf. de ueni. tractat. bannit. fol. 374 post numerum 146. Item qui credit Papam non posse dimittere peccata, est hereticus, ut tenet Oldrad. consilio 271. relatus, & sequutus à Marf. d. tract. fol. 357. nu. 281. Itē multis alijs modis, quis dicitur hereticus, vi. per Bof. si. relatiū, tit. de heret. nu. 2. & per Carrer. dict. tract. *Giach.*
e Succesſiue quæro.] 36 de † omnino videndum Farina. noviter impress. nar. quæst. in q. 20. à nu. 73. usque ad 112. ubi latissimē de hac materia sortilegij. *Baiar.*
f Tribuit diabolo.] Ad dei quod hoc exemplum ponit Lud. Carer. ac per plura probat in d. tract. de her. sub n. 23. vbi etiā ponit de adoratione demonum, de precib. effundendis idolis, ac de consulentibus demones, ut ab eis responsa habeantur. *Giach.*

damnari; & ita in factō prædicatum fuit contra memoriā Bonifacij Papæ, qui ad instā tiam Regis Franciæ, fuit post mortem accusatus de heresi, ut refert Abb. in rubr. C. de heret. nu. 2. & 3. licet Boer. decis. 34. in fin. dicat se hoc non inuenisse in vitis Pontificum. Et scias, quod de consuetudine Regni Franciæ corpus illius, qui post mortem damnatur de heresi, relinquitur brachio seculari, & per brachiū seculare cōburitur. Hæc autem conclusio, quod in crimine heresis possit contra defunctum procedi, & eius memoria damnari, habet locum nō modo in heretico verò, & qui per veras probationes est de heresi conuictus, sed etiam in heretico presumpto, scilicet illo, qui citatus in causa fidei fuit contumax per annum, & deinde mortuus est, ut per Bellamer. decis. 677. in tali processu. Et in hoc proposito videnda sunt ea, quæ idem Bellamer. ponit in seq. deci. 678. 679. 680. 688. et 689. vbi multa eleganter tractat in hac materia, & præsertim an hoc casu vocandi heredes defuncti, &c.
Item licet Papa non possit pro aliquo crimine accusari, ut dixi infra hoc eod. lib. §. fin. q. 35. vers. videndum igitur:] potest tamen pro crimine heresis accusari, & condemnari, ut ibi dixi.
Quæro, an occultus hereticus, scilicet ille, qui solum cor deniat à fide catholica, non tamen verbo scripto, aut de facto aliquod signum heresis ostendit, incidat in pēnam excommunicationis, & alias pēnas à iure impostas hereticis.] Respondeo, quod non; & hæc est Theologorum ferè omnium receptissima sententia, ut attestatur Simancas de heret. cap. 42. numer. 1. & seq. nam (ut vulgo dicitur) Ecclesia non indiget de occultis.
Sed hic incidenter quæro, quæ sint facta, quæ sapiat manifestam heresim.] Respō. quod illa, quæ de sui natura præ se ferunt aliquid, quod manifesta est heresis, dicuntur sapere manifestam heresim; puta baptizare imagines, rebaptizare

re pueros, & huiusmodi, & hæc est peritorum omnium sententia, teste Simanca in tract. præallegato, capitulo 30. numero 9.
Succesſiue quæro, numquid invocatio demonū sapiat heresim manifestam.] Respond. quod aut invocantur demones, ut quis sciat futura, & hoc sapit heresim manifestam: quia tribuit diabolo id, quod est proprium Dei, scilicet ventura præscire.
Aut invocantur ad alium finem, puta ad tenendam pudicitiam mulieris, vel huiusmodi:] non sapit heresim, quia advocatus diabolus ad id, quod ei maxime convenit, cum sit Tentator animarum. Ita declarat eleganter Gemini. consilio 54. vbi in pulchro casu ita distinguunt Doctores, ut attestatur Afflictus super prima parte Constitutionum Regni, rubric. 1. num. 17. Et hoc secundo casu iuridictio non spectat ad Inquisitores sed ad ordinarium, qui in hoc crimine potest esse tam secularis, quam Ecclesiasticus; nam crimen sortilegij est communis fori, ita quod uterque iudex potest procedere, ut tenet Abb. in cap. 1. num. 3. & 4. de sortileg. quem communiter Doctores, ut dicit Nannius de los corregidores, fol. 259. numero primo, quod nota, quia, in parlamentis Franciæ fuit super hoc diversimodè iudicatum, ut refert Papano libro 22. tit. 3. arreſto primo, & 2. Et dicit Abb. in rubr. de heret. num. 13. quod ita fuit determinatum in Romana Curia, in causa cuiusdam Ioan. de Partiniaco, quod huiusmodi incantationes, quæ fiunt ex causa amoris, non essent hereticæ, & ita etiam refert Oldrad. consil. 210. in fine, relatus & ipse per Tiraquell. de pēnis causa 4. nu. 3. quod in facti contingentia fuit absolutus quidam, qui fecerat sortilegia propter amorem cuiusdam mulieris. Faciunt, quæ dixi infra hoc eodem libro, §. fin. quæst. 60. vers. scilicet est amor. Et ex his credo malè consulisſe Barbat. consil. 58. libro 1. quod sortilegia, quæ fiunt ad scienda furta commissa, sapiant heresim manifestam, & quod eorum cognitio spectet ad Inquisitores. Pēna autem de iure communi imposita

Ventura præscire.] Et ideo nil mirum, si Sixtus V. Pontif. Opt. Max. Artificialem (quam vocant) Astrologiam prohibuit: Vi. super noc. Dec. congrue loquentem, in c. novit, à nu. 8. cum pluribus seq. extr. de iud. *Drog.*
Vel huiusmodi.] Ad de infra q. 66. vers. est amor, & quod sortilegij sit quid ab heresi dicitur, tenuit Crau. cōs. 6. in princ. *Drog.*
Vel huiusmodi.] Ad 35 de † videndum Meno. de arbit. iud. cas. 358. ubi de eo, qui dedit populū amatorium, ex quo præter propositum morsus cuta est, qualiter puniatur, & quod hodie apud sanctum Officium, vide Locat. in suo iudiciali Inquisit. fol. 321. c. pocula amatoria. *Baiar.*
Tentator animarum.] Adde etiam per Carter. ubi supra, quem vi. num. 50. *Giach.*
K Sortilegij.] Adde, sortilegiorum pēnas, ut per Iac. Menoch. de arbit. lib. 2. cēt. 3. cas. 388. per totum. Item vide ad materiam sup. §. 1. addidit maleficium. *Giach.*
Sortilegij.] Decian. d. num. 4. vers. non possunt & nu. 10. eius materiam latè tractat Farin. tit. de delict. & pēn. q. 20. uol. 1. num. 73. usque 110. & nu. 104. tracta. de pocula amat. & q. 98. n. 81. causa 13. *Ros.*
Pēna autem de iure communi, &c.] Adde † q. pēna sortilegiorum, & diuinatorum tam delicti re civili, quàm canonico est, quod fustigentur, nisi sint heretici, & hoc in uili persona; in Nobili autem pēna est perpetui carceris; text. est singularis in cap. quod contra sortilegos, alias contra idololatriā 26. quæst. 5. quem ad hoc pro singulari refert, & sequitur Roman. in sing. 660. incipien. Tu scis, quod isti diuinatores; vide etiā in hac materia sortile. Men. de arbit. iud. in cas. 388. *Baiar.*

h Huiusmodi sorulegijs.] Farina. sup. nu. 89. 90. 93. 94. & 103. *Ros.*
n Ducuntur in publicum.] Et quid in incantatoribus serpentum, ibi. nu. 110. & Astrologis, & Chiromanticis idem num. 111. & 112. *Ros.*
O Et incantationib.] Sed nunquid diuinatio, & incantatio, per quam appareat de maleficio, faciat indicium, vide per Carrer. in pract. n. 141. vbi retulit indicium exult. indicium expertum in materia homicidij. Nam vbi nescitur homicida, & suspicatur de aliquo, ut defertur cadaver, & incipit euomere sanguinem. Hoc ego nūquam expertus sum, & de isto iudicio valde dubito; sicut etiam audiui ab alijs iudicibus dubitari. *Giach.*

§. HOMICIDIVM.

SVMMARIA.

Ex Claro.

- 1 Quotplex sit homicidium.
- 2 Et quid dicatur homicidium casuale.
- 3 Et quid dicatur homicidium culposum.
- 4 Et quæ pēna puniatur homicidium culpa commissum ibi.
- 5 Et quid si aliquis citra animum occidendi alium percussit.
- 6 Et quid si putans interficere unum, occiderit alium.
- 7 Et quid dicatur homicidium dolosum.
- 8 Et quid dicatur homicidium commissum animo deliberato.
- 9 Et quid dicatur homicidium commissum ex proposito.
- 10 Et quid dicatur homicidium commissum ex insidijs.
- 11 Et quid dicatur homicidium commissum per assassinium.
- 12 Quibus modis homicidium committatur.
- 13 Et quid in eo, qui venenum alteri dedit.
- 14 Et quid si mors secuta non fuerit, an sit puniendus pena mortis.
- 15 Et quid in iudice, qui innocentem condemnavit.
- 16 Et quid si aliquem indebite torſit.
- 17 Et quid in medico, qui mortis causam infirmo præbuerit.
- 18 Quæ sit pēna homicidij de iure civili.
- 19 Et an valeat statutum imponens pro homicidio panam pecuniariam.
- 20 Et quæ sit pēna homicidij de iure canonico.
- 21 Et an clericus homicidia priuetur ipso iure beneficio, an autem requiratur sententia.
- 22 Et an homicidia priuetur successione eius, quem interficit.
- 23 Et teneatur ad interesse animæ occisi, & expensas factas in medicinis, & ad asſimationem operarum.
- 24 Homicidia, qui aliam interficit ad sui defensionem, excusantur.
- 25 Et quid si pro defensione suorum.
- 26 Et quid si pro defensione proprii honoris.
- 27 Et quid si pro defensione coniunctorum suorum.
- 28 Et quid pro defensione alicuius extranei.
- 29 Et quid si volens offendere sit clericus.
- 30 Et quid si sit Papa, vel Imperatore.
- 31 Et an liceat occidere alium non insultatē, si aliter me ab insultante defendere non poteram.
- 32 Et quid si fugiendo poteram me saluare.
- 33 Et quomodo probetur factum fuisse ad necessariā defensionem.
- 34 Et quid si sit excessum in defensione.
- 35 Et an si quis neget se occidisse possit posse asſerere, & probare.

p Quod nota.] Item nota, quod si inquisitus dixisset, sum hæreticus, non exprimendo causas hæreticis, quod non posset 39 † condemnari ex sola confessione secundum Crau. d. consil. 262. vers. quoniam.
Item, si infirmus petat hostiam non consecratam, non quia de fide malè sentiat, sed ut dici possit, eum sumptisse Corpus Christi, reputans se indignum Corpus Christi assumere, licet peccet ita faciendo, & petendo hostiam non consecratam, non tamen indicatur hereticus, quia causa petendi non fuit, quod de fide malè sentiret, sed quia indignum se crederet, secundum Calderinum in consilio 4. in tit. de heretic. quem refert, comprobatur, & sequitur Crau. in consil. 16. col. 5. post numer. 7.

- quid ad sui defensionem id fecerit.
- 36 Et quid si occidi aliquem, qui me in insidijs expectabat, ut me offenderet.
- 37 Quando plures interueniunt homicidio, & ignoratur quis fuerit interfectus, an sint omnes puniendi.
- 38 Et quid si unicum tantum vulnus sit illatum.
- 39 Et quid si appareat quis fuerit auctor rixæ.
- 40 Et quomodo sit formanda inquisitio, quando nō apparet quis.
- 41 Et quid si sint illata plura vulnera, sed nescitur ex quo vulnere decesserit.
- 42 Quid si reus probet, vulnere non ex vulnere decessisse, an sit pēna homicidij excusandus.
- 43 Et an in hoc standum sit iudicio medicorum.
- 44 Et quid si vulneratus intra breue spatium decesserit, an presumatur mortuus ex vulnere.
- 45 Et quid, si reus velit probare contrarium eius, quod medicis dixerunt.
- 46 Et quid si post illatum vulnus lethale alius sepe rueniens qui vulneratum exanimavit, nunquid primus vulnerans excusetur.
- 47 Fur an possit licite occidi.
- 48 Adulter an possit impune a patre occidi.
- 49 Et an a marito.
- 50 Et quid in foro conscientie.
- 51 Et an pater, vel maritus id possint alteri mandare.
- 52 Banniti an possint impune offendi.
- 53 Et an valeat statutum disponens, quod possint impune offendi.
- 54 Et an stante tali statuto possint offendere etiam in foro conscientie.
- 55 Et an etiam occidi.
- 56 Et an mulier bannita adulterari possit.
- 57 Et an bannitus censeatur hostis ciuitatis a qua est bannitus.
- 58 Et an aequiparetur deportato.
- 59 Et an stante hoc statuto possit filius occidere patrem bannitum.
- 60 Et an eum quem prius promiserat non offedere.
- 61 Et an liceat bannitum pro ditorie interficere.
- 62 Et quid si bannitus habuerit gratiam a principe, nondum tamen fuerit de albo cancellatus.
- 63 Et quid si bannum sit nullum.
- 64 Et an pendente appellatione sententia banni possit bannitus impune occidi.
- 65 Et an bannitus captus per familiam officialis, possit licite offendi.
- 66 Et an liceat occidere bannitum extra territorium, a quo est bannitus.
- 67 Et an occidens eum, quem ignorabat esse bannitum, gaudeat beneficio statuti.